

~~Женеvська~~
Московська Конвенція
про поводження з військовополоненими

«Нейтральне» ставлення до злочинів
проти людяності призвело до того,
що світ наразі, свідомо чи ні, приймає умови
Московських конвенцій.

Стаття 3

ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНІ

З особами, які припинили участь у воєнних діях і склали зброю, поводяться максимально жорстоко, вдаються до звірств. Із цією метою дозволено вчиняти такі дії:

- а) бити;
 - б) катувати електричним струмом;
 - в) відрізати частини тіла;
 - г) гвалтувати;
 - г) морити голодом;
 - д) знущатися та принижувати гідність полоненого;
 - е) тримати у повній інформаційній ізоляції.
-

Росія регулярно порушує Женевські конвенції: приховує місця утримання українських полонених, влаштовує над ними судилища, морить голодом, катує, вбиває.

Міжнародний комітет Червоного Хреста ігнорує злочини Росії та заявляє про свою «нейтральність» у війні. Країни-учасниці, які підписали Женевські конвенції, висловлюють занепокоєння.

Свавілля та безкарність дозволили російським катам переписати Женевські конвенції. Нині, і поки їх не спинить світ, вони — Московські.

Стаття 13

СТАВЛЕННЯ ДО В'ЯЗНІВ

Військовополонених можна піддавати каліченню або експериментам, які обґрунтовані потребою дисциплінарного покарання. Наприклад, виривати здорові зуби без анестезії.

Будь-які дії, що спричиняють смерть або створюють загрозу здоров'ю полонених, як порушення Женевських конвенцій розглядатися не будуть.

СВІДЧЕННЯ Й ДОКАЗИ

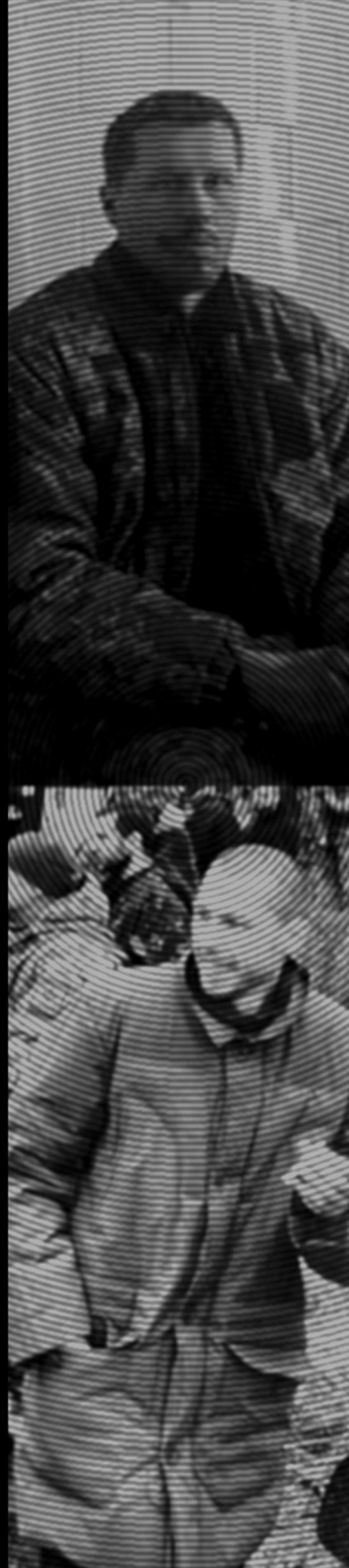
«Нам одну хвилину давали, щоб поїсти. У мене була поранена щелепа і я не міг швидко жувати. Сховав шматок хліба, виходив і дожовував на ходу, бо не встигав. Вартовий кутив поряд, і такий: "Ти що, жуєш?". Він схопив мене за шию і повів. Мене завели в кабінет до стоматолога, і той каже: "Що будемо лікувати?". А вартовий: "Нічого, зуби йому вирви".

Лікар почав говорити щось за Клятву Гіппократа, що він так не може... І той каже: "Тобі що, шкода його?". Лікар питає: "Лідокаїн колоти?". А той: "Який лідокаїн? Щоб його потім хитало?". Лікар вмикає прожектор, одягає маску і каже: "Ти розумієш, де ти знаходишся?". Я кажу: "В полоні". А він: "Пробач мені". І вириває мені один зуб — той, що за кликом, і другий — зуб мудрості».

Олексій Ануля, кулеметник.

Пережив у полоні побиття, тортури, спробу зґвалтування. Через тривале голодування схуд на 40 кг.

Пригадує, як був змушений зїсти пацюка, хробаків.

Стаття 14

**ПОВАГА ДО ОСОБИ Й ЧЕСТІ
УВ'ЯЗНЕНИХ**

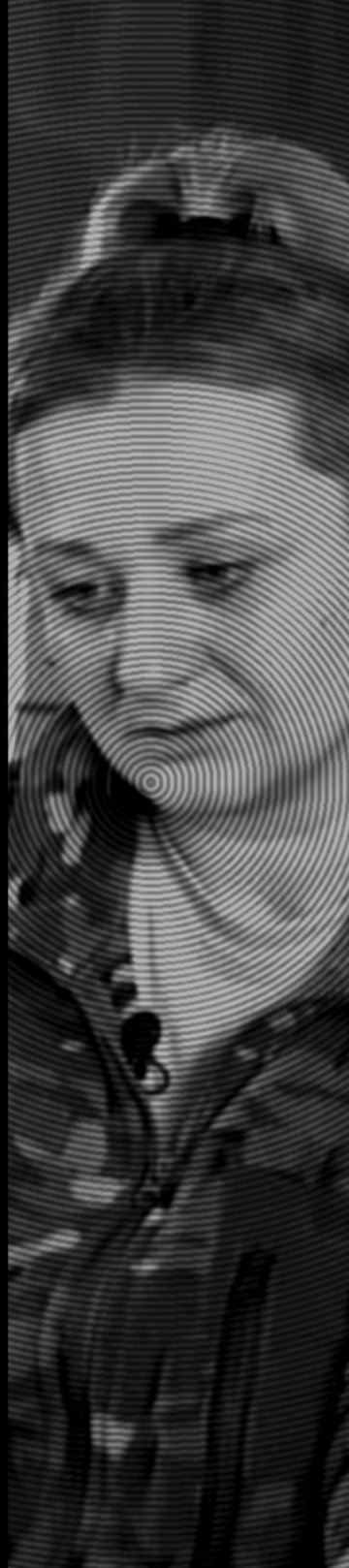
Із жінками, які перебувають у полоні, необхідно поводитися так само жорстоко: бити, знущатися, гвалтувати. Військовополонені, незалежно від статі, не мають права на повагу до їхньої особи й честі.

СВІДЧЕННЯ Й ДОКАЗИ

«Нас змушували співати гімн Росії. Голоси собі надірвали. Бо якщо ти тихо співаєш — били по нирках. Морально вбивали. Розповідали, що Україні ми не потрібні. Нам включали пропагандистські новини і показували, що Україна захоплена».

Ірина Стогній, бойова медикія.

За час полону в Оленівці та у колоніях РФ пережила знущення, побиття, голодування.

Стаття 17

ОПИТУВАННЯ УВ'ЯЗНЕНИХ

Для одержання інформації від військовополонених можуть застосовуватися будь-які фізичні чи моральні тортури. Осіб, які відмовляються співпрацювати, дозволяється бити, катувати електричним струмом, відрізати їм частини тіла та змушувати дивитися, як катують інших.

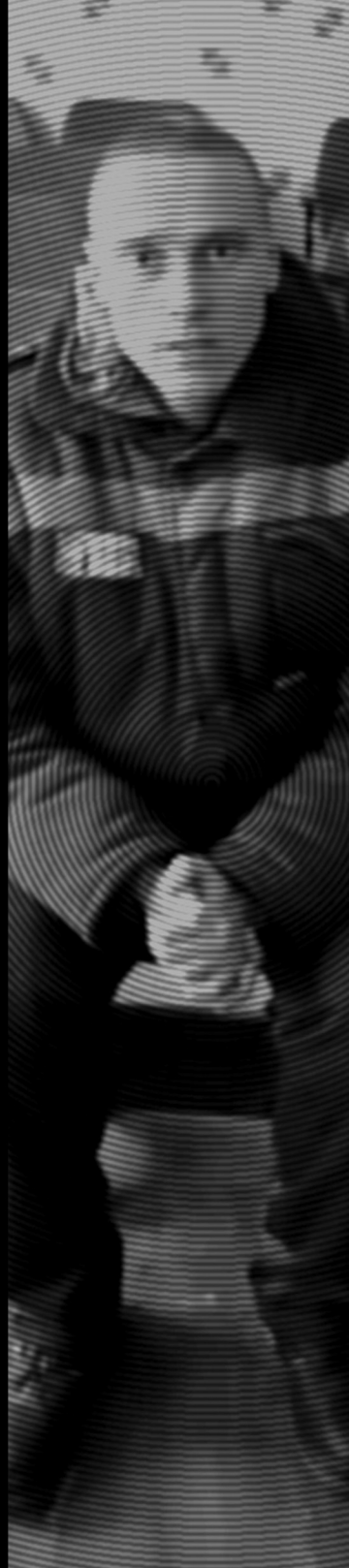
СВІДЧЕННЯ Й ДОКАЗИ

«Мене допитували всі, хто тільки міг. Найбільш пристрасно — Слідчий комітет. Змушували, щоб я сказав, чи був свідком вбивства мирного населення. Яке мирне населення? Ми в посадці сиділи.

Раз просто поштурхали, побили. Другий раз поштурхали, побили. А на третій раз була дволітрова пляшка води — били нею по голові. Здавалося б, пляшкою води вдарили по голові. Але коли це продовжується хвилини дві, у слідчого вже рука затерпає, у тебе в очах все тухне, ноги не тримають. І як довершення: він дістав ніж, надрізав мені вуха і каже: "Завтра маєш принести інформацію, інакше я дороблю справу до кінця і одразу з обома вухами". Я повернувся у барак і думав про протезування вух, бо я дійсно нічого не знав».

Орест Грицюк, сержант ЗСУ.

Перебував у полоні 9 місяців. Пережив побиття, катування під час допитів, голодування, холод.

Стаття 22

ПОЧАТОК ПОЛОНУ

**Після захоплення у полон військовополоненим влаштовують «прописку» — б'ють ногами, кийками, катують шокерами. Після цього стри-
жуть, миють і розселяють у холодні камери.**

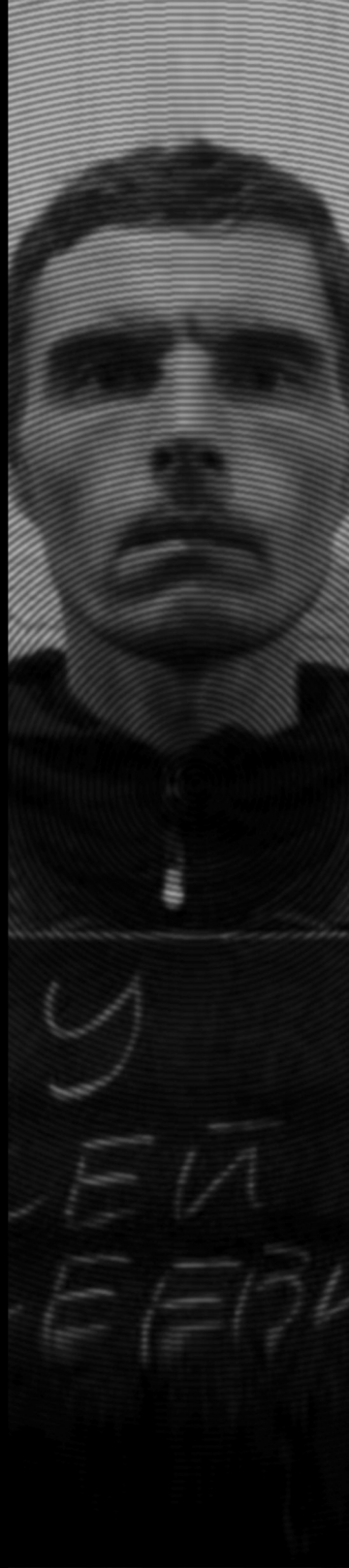
СВІДЧЕННЯ Й ДОКАЗИ

«Як тільки зняли стяжки на руках і пов'язки з очей, нам влаштували «прописку» — били із застосуванням шокерів, кийків, рук, ніг, усього, що під руку трапиться. А вже після того, як відгамселили, якимось постригли, помили — це секунд 15 на кожного. При цьому першим дісталася вода, як окріп, а останнім — зовсім холодна. Вже після цього нас розселили по камерах».

«Якщо на вулиці було мінус 10, то в камері, дай бог, плюс 10–12 градусів. Камери хоч і невеликі, але взимку здебільшого не опалювалися. А коли літо й спека були, квартира зачинена наглухо, батареї топлять на максимум. Ми один одного ловили під час шикування, оскільки хлопці починали непритомніти».

Олексій Крещу, прикордонник.

Провів у полоні близько двох років. Пережив повну інформаційну ізоляцію, голодування, побиття, катування електричним струмом. Наразі лікується від набутих туберкульозу й гепатиту В.

Стаття 23

РОЗМІЩЕННЯ

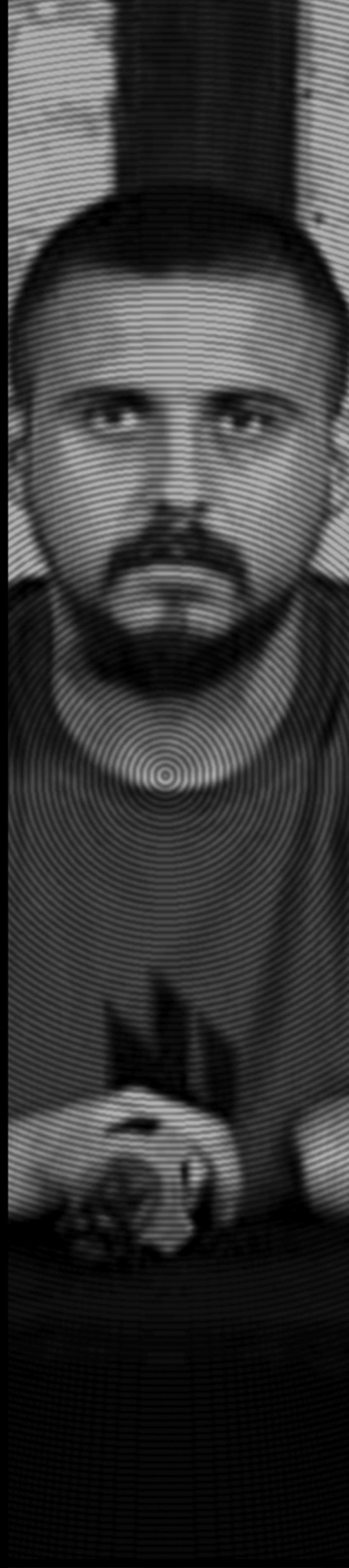
Приміщення, передбачені для чотирьох осіб, можуть налічувати 10 і більше полонених, які розміщуються на підлозі. Їхні стан здоров'я чи потреби у зв'язку з травмами не мають значення.

СВІДЧЕННЯ Й ДОКАЗИ

«Бараки розраховані на 250-300 осіб, нас в одному бараці було по 600-650 осіб. Спали хто де міг: хто на підлозі, хто на ліжку. А коли в лікарні були, нас завели в кімнату метр на метр, і нас 10 людей жило в цій кімнаті. Було чотири матраци, ми спали на підлозі. Було у нас два лежачих хлопці, їм було важко ходити, рухатися взагалі, — то вони спали на ліжках».

Денис Чепурко, танкіст.

Провів у полоні 44 дні. Пережив жорстокі допити, голодування, мав постійні труднощі через втрачену в бою руку та неналежні умови утримання в бараці.

Стаття 25

РОЗМІЩЕННЯ

Військовополонені відбувають покарання у карцерах із пліснявою на стінах і шаром фекалій на підлозі. Або ж в інших приміщеннях, які не дають гарантію гігієни та сприятливих для здоров'я умов.

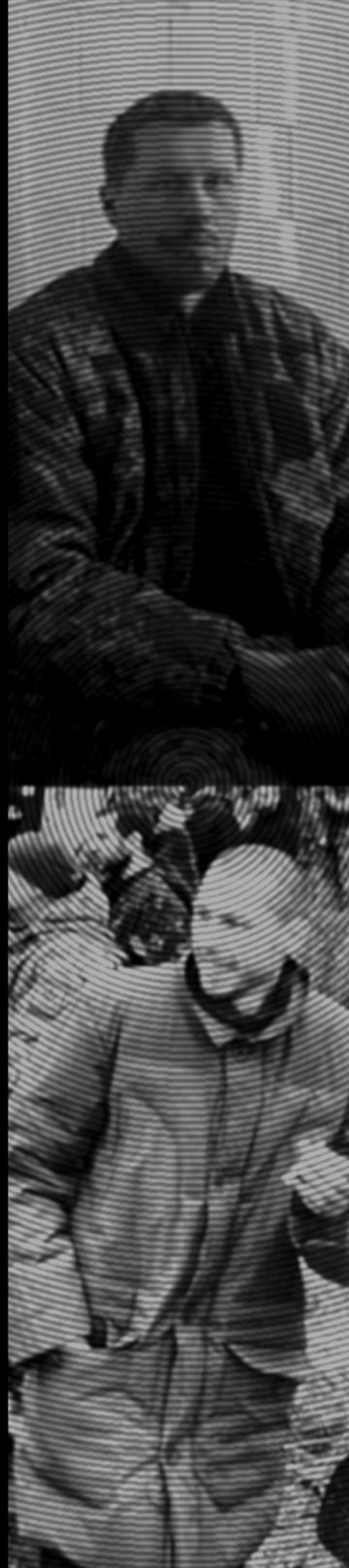
СВІДЧЕННЯ Й ДОКАЗИ

«Якось нас стригли на коридорі біля камер. Стрижка — це там ще один вид катування, бо коли одного стрижуть, іншого б'ють. Почали з мене. Знімаю футболку, а вартові: "Ні*уя собі ти накачаний. Ти що, качаєшся?". Я вже худий був, але дійсно намагався тримати себе в тонусі про всяк випадок. А це ж заборонено. І мене починають так бити... Били, аж поки я до стінки не доповз. А потім — у карцер.

Заходжу, а у карцері плаває шар фекалій, все в плісняві. Я вже тоді розумів, що туберкульоз мені просто гарантований. Ці фекалії, цей запах... це неможливо. У карцері була вигрібна яма: хто сходить у СІЗО з двадцяти камер у туалет, все у мене витікало. Потім воно всідалося і як наліт чорнозему лишався».

Олексій Ануля, кулеметник.

Пережив у полоні побиття, тортури, спробу зґвалтування. Через тривале голодування схуд на 40 кг. Пригадує, як був змушений з'їсти пацюка, хробаків.

Стаття 26

ХАРЧУВАННЯ

Основний добовий раціон становить порцію крупи на сніданок, листок сирії капусти на обід і нутрощі риби на вечерю. В інший час військовополонені можуть харчуватися хробаками, пацюками, милом, зубною пастою.

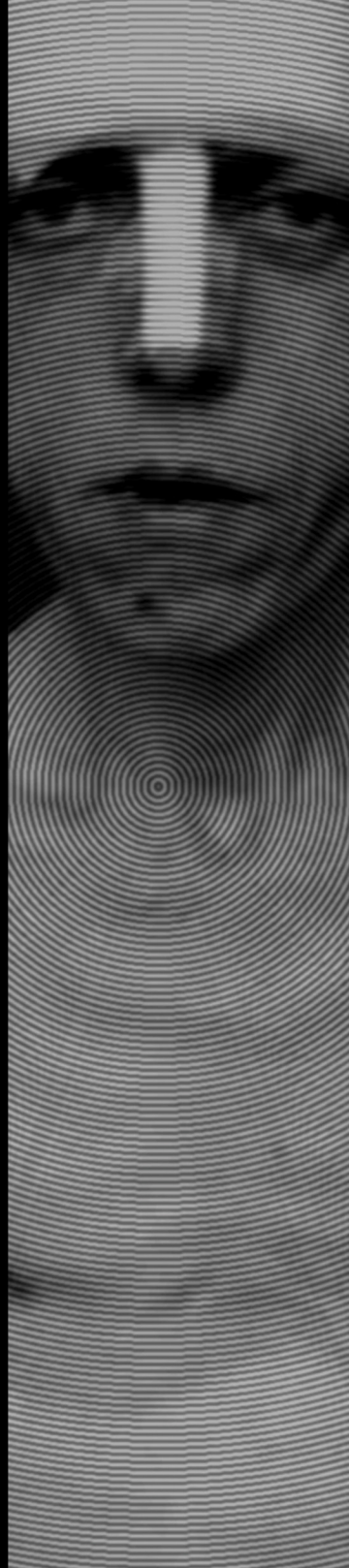
Час, відведений для харчування, становить 90 секунд. У разі порушення норми полонених б'ють, позбавляють їжі та сну, карають перебуванням у карцері.

СВІДЧЕННЯ Й ДОКАЗИ

«Коли давали оселедця, я доїдав з кістками, хвостами... Ми стільки часу зовсім нічого не їли... Після голодування у мене загострився оцей стан типу "мені байдуже, що їсти". Хоч щось. Моя мета була — вижити».

Олександр Антоненко,
борець танкової бригади.

Пережив у полоні тортури, голодування, обмороження ніг, а також кілька «виїздів на розстріл», якими росіяни намагалися схилити полоненого на свій бік та завербувати.

Стаття 27

ОДЯГ

У холодний сезон військовополонені можуть шукати теплі речі на смітниках, оскільки одяг і взуття з урахуванням кліматичних умов видають 30 грудня.

Заміну й ремонт речей держава, що тримає в полоні, не забезпечує. А полонені, які працюють, належного одягу не отримують.

СВІДЧЕННЯ Й ДОКАЗИ

«Взимку сніг носили руками. Лопат не давали. Прибирали будівельне сміття, виносили на смітник. І на смітнику я зачепив ногою шматок ганчірки. Це вже була пізня осінь, я мерз, мов собака. Ваги вже тоді трохи втратив і дуже мерз. Холод був аж до болю. Теплий одяг нам дали 30 грудня, а до цього ми були кожен у тому, що мав. І тут я виймаю з-під землі синтетичний в'язаний светр... Я не був настільки радий фірмовому одягу, як йому. Витрусив, одягнув і був у тому светрі аж до звільнення з полону».

Орест Грицюк, сержант ЗСУ.

Перебував у полоні 9 місяців. Пережив побиття, катування під час допитів, голодування, холод.

Стаття 29

ГІГІЄНА

Раз на кілька тижнів дозволяється відвідування бані, якому передує процедура «Дельфінчик»: військовополонені мають роздягтися, стати обличчями до стіни, нахилити голови і розставити ноги, аби наглядачі завдали ударів по геніталіях чоботами, кийками або шокерами.

У вбиральні полонені можуть перебувати не більше 3 хвилин. **Потреби не мають значення.**

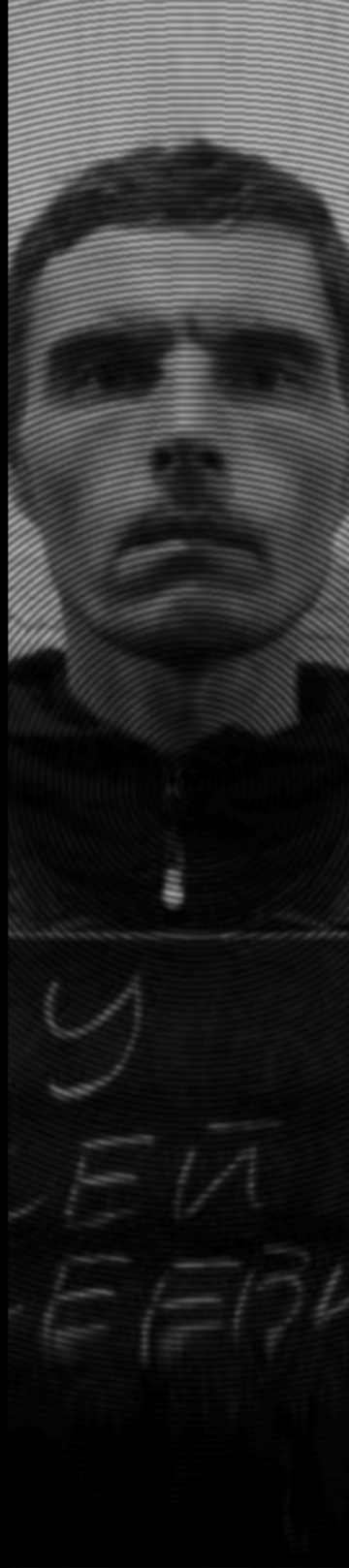
СВІДЧЕННЯ Й ДОКАЗИ

«Раз на кілька тижнів була баня. Як вели нас у баню — колоною, руки за спиною, напівзігнутими. І не дай боже, щоб хтось подивився праворуч, ліворуч або на них. Заб'ють просто на смерть. Приходимо на баню, звучить команда: "Роздітися". Ми роздягаємося повністю, у чому мама народила. Стаємо в позу, як-то кажуть, ноги розставлені, голова нахилена, руки за спиною («Дельфінчик» називається). І от у них на бані були жінки. І вони дуже сильно любили бити нас по геніталіях берцаками, шокерами, чим завгодно».

«У туалеті мали право перебувати не більш як три хвилини. Неважливо, що ти там робиш, у тебе є на все про все лише три хвилини».

Олексій Крещу, прикордонник.

Провів у полоні близько двох років. Пережив повну інформаційну ізоляцію, голодування, побиття, катування електричним струмом. Наразі лікується від набутих туберкульозу й гепатиту В.

Стаття 30

ГІГІЄНА

Військовополонені мають у своєму розпорядженні шматок господарчого мила і один рулон туалетного паперу на чотирьох осіб. Засоби гігієни для жінок у полоні не передбачені. Замість прокладок жінки можуть використовувати ганчірки.

Стаття 31

МЕДИЧНІ ОГЛЯДИ

Військовополонених, які скаржаться на стан здоров'я, б'ють. Полоненим, які мають серйозні травми і страждають, можна допомогти скоріше померти.

СВІДЧЕННЯ Й ДОКАЗИ

«Засобів гігієни не видавали. Туалетний папір — маленький рулон на чотири людини. Прокладок теж не було, рвали одяг, що бачили».

«Коли ми просили таблетку, нам приносили, але через годину приходили і починали бити ще більше, щоб не просили. Деяким пораненим в муках допомагали піти на той світ. Знущались. І з дівчат... Боже, важко сказати...».

Ірина Стогній, бойова медикinja.

*За час полону в Оленівці та у колоніях РФ пережила
знущання, побиття, голодування.*

Стаття 32

МЕДИЧНІ ОГЛЯДИ

Хворих на пневмонію, туберкульоз, хвороби шкіри, а також хворих душевно зачиняють у карцері до настання смерті. Необхідну медичну допомогу військовополонені не отримують.

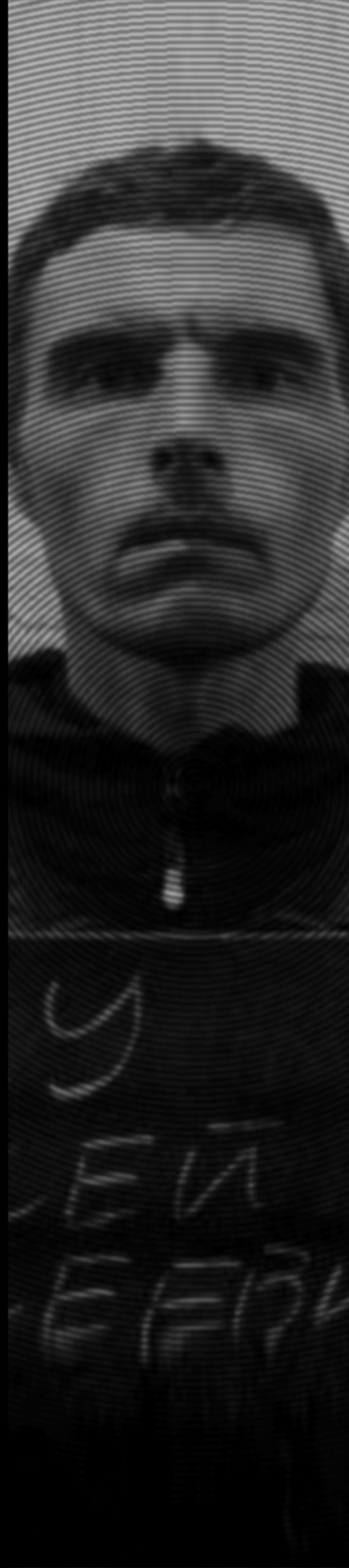
СВІДЧЕННЯ Й ДОКАЗИ

«Важкохворих переводили в карцер, де умови були ще гірші. Був один хлопець, який провів в одиночці майже рік. Взагалі не бачив людей. Там навіть дзеркал не було. Я його запитував: "Як ти там не здурів?". Він каже: "Знайшов якісь дощечки і з ним розмовляв". У карцер його перевели, бо він нібито захворів на туберкульоз.

З того, що я знаю, у карцерах росіяни тримають не зальотчиків, а в основному душевно хворих і тяжкохворих: туберкульозників із пневмонією, тих, що гниють, — їх усіх тримають у карцері».

Олексій Крещу, прикордонник.

Провів у полоні близько двох років. Пережив повну інформаційну ізоляцію, голодування, побиття, катування електричним струмом. Наразі лікується від набутих туберкульозу й гепатиту В.

Стаття 34

РЕЛІГІЙНІ ОБОВ'ЯЗКИ

Держава, що тримає в полоні, бере до уваги релігійні обов'язки й традиції військовополонених. **На свята вартові пропонують тематичні тортури та знущання. Наприклад, б'ють ногою в пах до Великодня.**

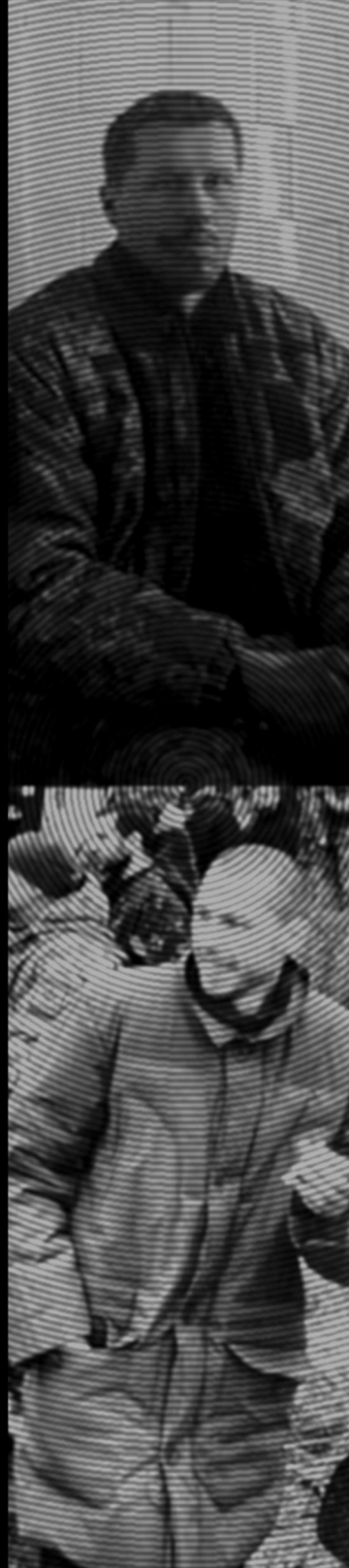
СВІДЧЕННЯ Й ДОКАЗИ

«Був Великдень. Черговий каже: "Ну що, по яйцю хочете сьогодні?". Ми такі: "Звичайно, будемо вдячні". Ми всі там були православні. Черговий каже: "Отримаєте ввечері".

На обід дали листок капусти, залитий окропом. Це було ще гірше, ніж в усі дні до цього. Сил вже просто не було. Ввечері знов дали листок капусти, і я питаю: "А яйця?". Мені відповідають: "Все буде". О 20:00, коли був вечірній шмон, нас вивели в коридор. Прийшли буряти, місцевий спецназ, і почали нас бити в пах. Казали: "Ну що, хотіли по яйцю?".

Олексій Ануля, кулеметник.

Пережив у полоні побиття, тортури, спробу зґвалтування. Через тривале голодування схуд на 40 кг. Пригадує, як був змушений з'їсти пацюка, хробаків.

Стаття 38

ВІДПОЧИНОК, РОЗВИТОК, СПОРТ ТА ІГРИ

Держава, що тримає в полоні, сприяє практиці пропаганди та насильницького нав'язування власної культури. Аби уникнути побиття, полонені зобов'язані:

- а) знати гімн цієї держави та виконувати його за першої ж вимоги вартового;
 - б) читати й переказувати літературу цієї держави;
 - в) отримувати інформацію про актуальні події у світі виключно із джерел цієї держави.
-

СВІДЧЕННЯ Й ДОКАЗИ

«В Курській колонії нас теж змушували постійно співати їхні пісні і вчити вірші. О 06:00 ми прокидались під їхній гімн. Співали його бувало аж по 15 разів. Потім – зарядка, о 07:00 – сніданок, а потім – перевірка. Далі вони читали лекції про нацизм. О 10:00 знову зарядка – по 200 разів присідати, 100 разів відтискатися. Потім обід, книги читали і переказували, що ми прочитали. О 22:00 – "відбій"».

«Полонених активно змушували прийняти російське громадянство».

Ірина Стогній, бойова медикinja.

За час полону в Оленівці та у колоніях РФ пережила знущання, побиття, голодування.

Стаття 39

ДИСЦИПЛІНА

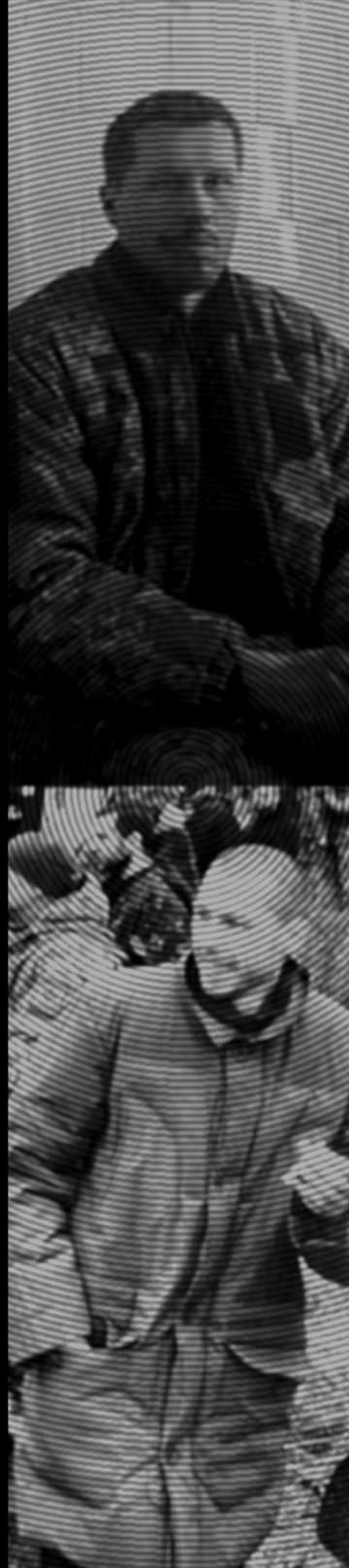
Військовополонені мають виконувати будь-які забаганки вартових: викрикувати образи на адресу свого командування, прославляти керівництво країни, у полоні якої перебувають, принижувати себе та одне одного.

СВІДЧЕННЯ Й ДОКАЗИ

«Полонені в усьому СІЗО повинні були голосно кричати в камерах. Якщо наглядач стукнув палицею по твоїх дверях один раз, привітатися з “гражданином начальником”. Два рази — доповісти, скільки полонениху камері. Три — присісти 500 разів. Чотири — кричати «Піка-пікачу-у-у-у» і звук «у» тягнути доки, йому не набридне. П’ять ударів палицею по дверях — кричати «Зеленський під**ас, Байден під**ас, Столтенберг під**ас, Путін — наш президент».- Шість — «Хто не скаче, той москаль, а хто скаче — під**ас». І при цьому стрибати. Сім — «Росія — щедра душа». Було ще й вісім, але вже не пам’ятаю».

Олексій Ануля, кулеметник.

Пережив у полоні побиття, тортури, спробу зґвалтування. Через тривале голодування схуд на 40 кг. Пригадує, як був змушений з’їсти пацюка, хробаків.

Стаття 40

ОСОБИСТІ ВІДЗНАКИ, НАГОРОДИ

Носіння знаків державної належності чи наявність патріотичних тату карається побиттям, гасінням недопалків об шкіру, інсценуванням смертної кари. Аби уникнути покарання, полонені можуть здерти зі шкіри патріотичні тату шматком цегли або іншим гострим предметом.

СВІДЧЕННЯ Й ДОКАЗИ

«Людей били ні за що. Просто знущалися. Били руками, ногами, кийками, шокерами. Мені поламали все. За татуювання. Мої патріотичні татуювання викликали в них найбільшу агресію. Хотіли, щоб я їх постирав, давали цеглу. Я відмовлявся це робити. Били, знущалися. Я терпів».

«Двічі мене "розстрілювали". Питали, чи готовий я померти за свою країну. Я казав, що готовий. Писав розписку, що прошу розстріляти мене певного числа. Двічі водили на розстріл, але не розстріляли».

Олексій Зарва, прикордонник.

Провів у полоні 21 місяць. Пережив голодування, моральні й фізичні тортури, труїння газом у камері, зокрема через наявність патріотичних тату. Втратив 40 кг ваги.

Стаття 71

ЛИСТУВАННЯ

Військовополонених тримають у повній ізоляції. Надсилати чи одержувати листи, телефонувати рідним забороняється.

Як порушення Женевських конвенцій з боку держави, яка утримує в полоні, таке рішення не розглядатиметься.

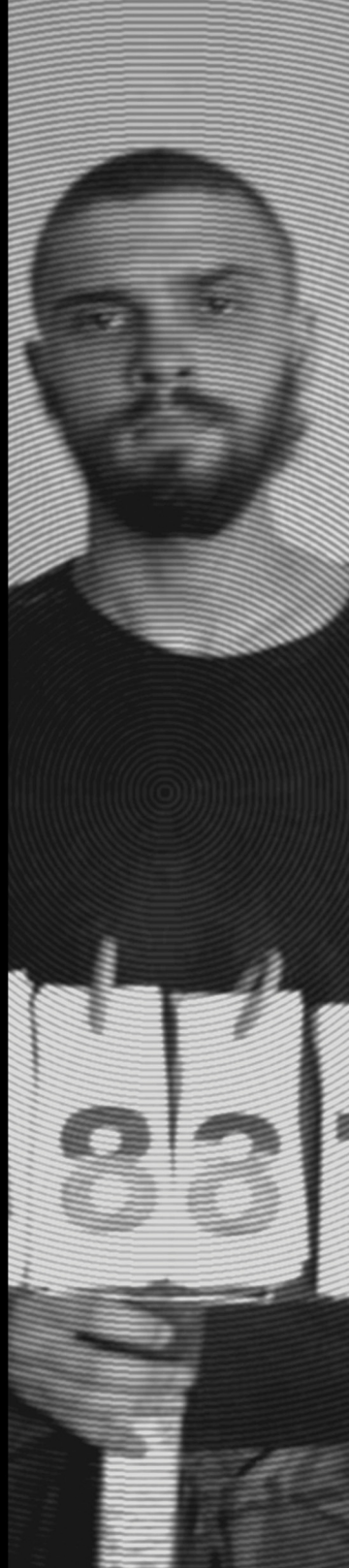
СВІДЧЕННЯ Й ДОКАЗИ

«Представники Міжнародного комітету Червоного Хреста подзвонили і сказали, що Богдан вийшов у полон. Сказали "не хвилюйтеся, все добре, тепер він під нашим захистом". Я подумала тоді, що це щось означає, і що з полоненими будуть нормально поводитись.

Пізніше я дізналася про катування Богдана через його побратимів, яких вже обміняли. Це жахливі тортури. Окрім того, що їх морять голодом, б'ють кожен день, не дають зв'язуватися з рідними, є катування значно гірші», — розповідає наречена військового, який перебуває у російському полоні.

Богдан Рябченко, боєць «Азову».

Перебуває у полоні та повній ізоляції понад два роки. Інформації про його стан чи місцеперебування рідні не мають.

Стаття 78

СКАРГИ ТА ЗАПИТИ

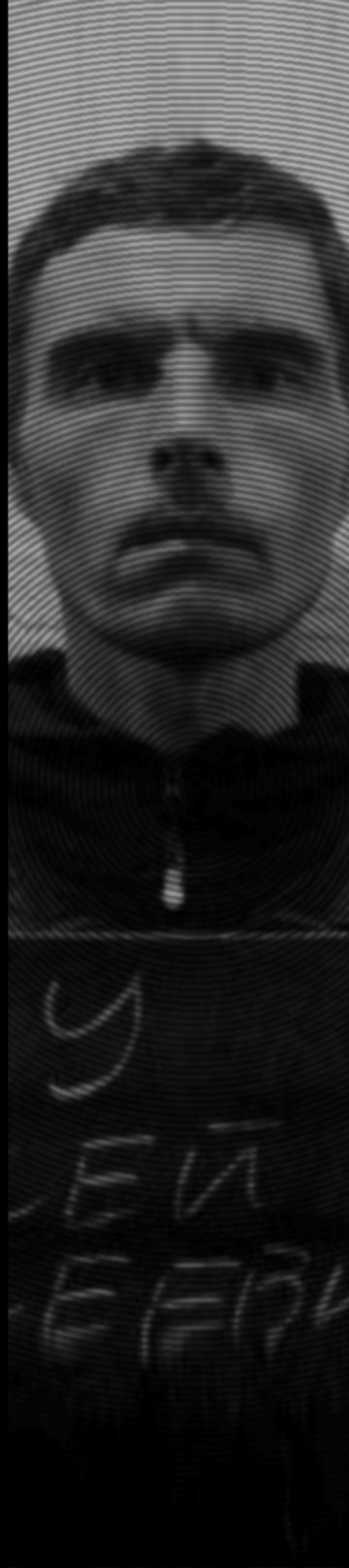
Військовополонених, які скаржаться на умови полону, карають посиленням побиттям, катують електричним струмом, позбавляють їжі та сну.

СВІДЧЕННЯ Й ДОКАЗИ

«На восьмий чи дев'ятий місяць до нас прийшов представник Червоного Хреста. Принаймні так його відрекомендували. На моїй пам'яті це був єдиний раз, коли він до нас приходив. Цей представник спочатку запитував, чи хочемо ми отримати громадянство Російської Федерації. Ми почали казати йому, мовляв, нам би якось зв'язатися з родинами, у кожного ж є сім'я, мама, тато. І тут він каже: "А вам що, не дали можливості зв'язатися?". І до адміністрації СІЗО звертається: "Ви що, не дали їм зв'язатися з родинами? Протягом дня, максимум завтра, щоб усі полонені зателефонували додому. Ви мене чули?". Ті йому: "Так точно". Представник ЧХ пішов, а через пів години я почув, як відчиняються камери і всіх в'язнів близько 10–15 хвилин, грубо кажучи, навіть не б'ють, а просто знищують. Причому всіх, навіть туберкульозників у масках».

Олексій Крецу, прикордонник.

Провів у полоні близько двох років. Пережив повну інформаційну ізоляцію, голодування, побиття, катування електричним струмом. Наразі лікується від набутих туберкульозу й гепатиту В.

Стаття 84

СУДИ

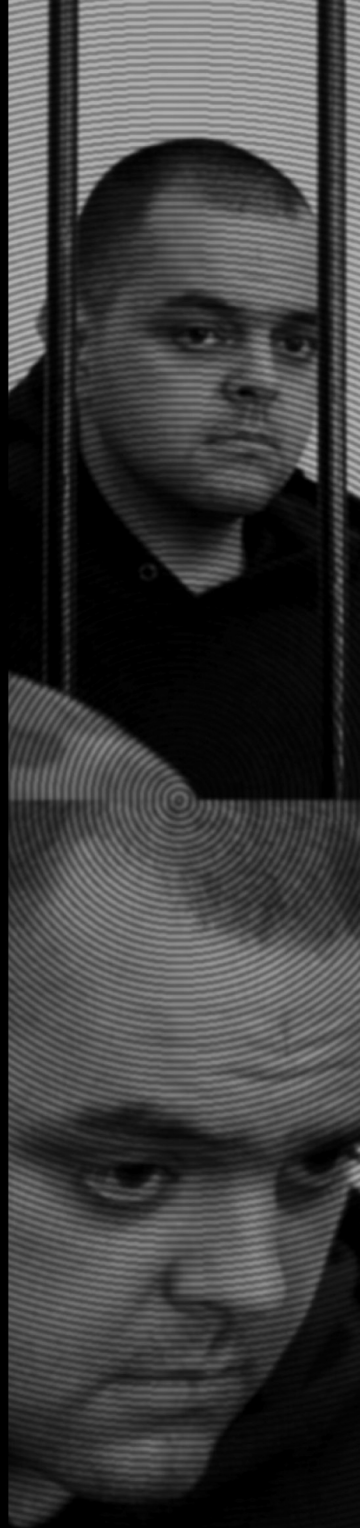
Військовополонені можуть бути засуджені до смертної кари місцевими органами країни, в полоні якої перебувають, і показово страчені. Кожен засуджений має право на фейкового адвоката, який схилить його до визнання провини.

СВІДЧЕННЯ Й ДОКАЗИ

«Мене звинуватили у найманстві. За це передбачалося 7 років ув'язнення. Також закидали, що я нібито намагався повалити "конституційний лад" у Донецьку, а за це у них передбачена смертна кара. Вони позиціонували мене найманцем, а у їхньому розумінні це означало, що я не підпадаю під норми Женевських конвенцій. Фейкові адвокати, з якими ми бачилися лише на засіданнях, сказали, що нам може загрожувати смертний вирок. Тоді в залі "суду" нас запитали, чи визнаємо ми себе винними. Ми вирішили не визнавати, за таких умов вся справа розвалюється, адже вони мали б поважати міжнародне право. Тоді мій адвокат підійшов і сказав: "Навіщо ти це сказав? Тобі не слід було говорити. Ви тільки робите гірше". Я відповів, що ми не найманці, а легальні військовослужбовці під захистом міжнародного права. А він каже: «Міжнародного права тут не існує».

Ейден Аслін, британський морпіх, боєць Міжнародного легіону ГУР МОУ.

Під час полону в окупованому Донецьку був засуджений до смертної кари за закритими дверима так званого місцевого суду. Через міжнародний розголос страта не відбулася.

Стаття 99

СУДИ

Військовополонені можуть бути звинувачені у злочинах, яких не скоювали. Аби полонені визнали провину, країна, що тримає в полоні, може вдаватися до фізичного впливу — бити, катувати струмом, відрізати частини тіла, гвалтувати тощо.

Щоб уникнути фізичного впливу, полонені можуть визнати провину або накласти на себе руки.

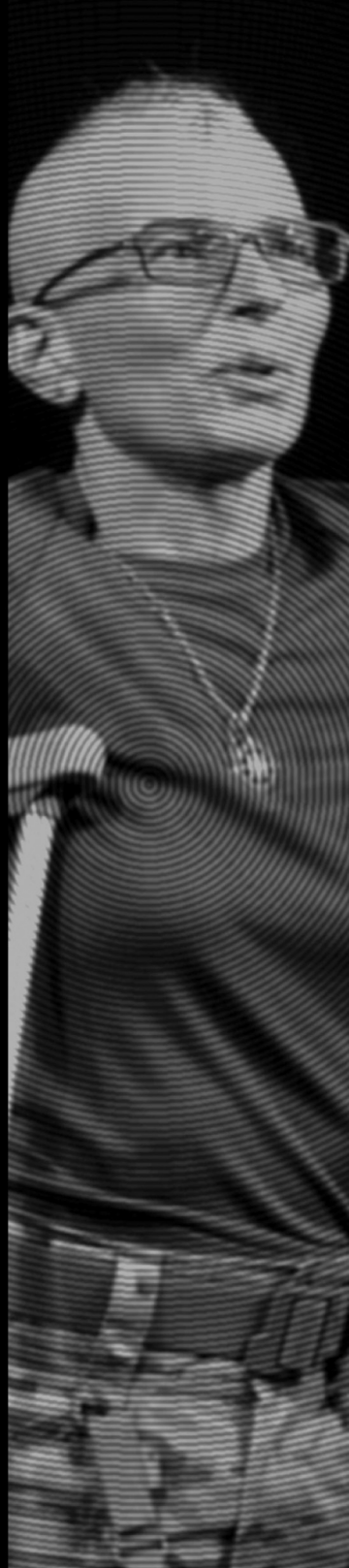
СВІДЧЕННЯ Й ДОКАЗИ

«Перші 20 днів я провела в Маріуполі, після цього — три місяці в російському полоні. І це було пекло. Вони ні з ким не поводяться чемно. Били навіть цивільних дівчат — просто, щоб залякати. До мене ставлення було особливе. Вони катували мене, аби я зізналася у злочинах, яких навіть не можу собі уявити».

«Коли мої кати наказали мені вчинити самогубство, я сказала "ні". Я хотіла побачити, як далеко вони зайдуть у своєму безумстві та злобі».

Юлія Паєвська,
військовослужбовиця, парамедикіня.

За три місяці в неволі пережила знущання, побиття й тортури, до яких росіяни вдавалися заради втіхи, а також з метою звинуватити її у воєнних злочинах. Внаслідок отриманих у полоні травм перенесла складну операцію на хребті й видалення частини кишківника.

Стаття 110

**ВИПАДКИ ПОВЕРНЕННЯ
НА БАТЬКІВЩИНУ**

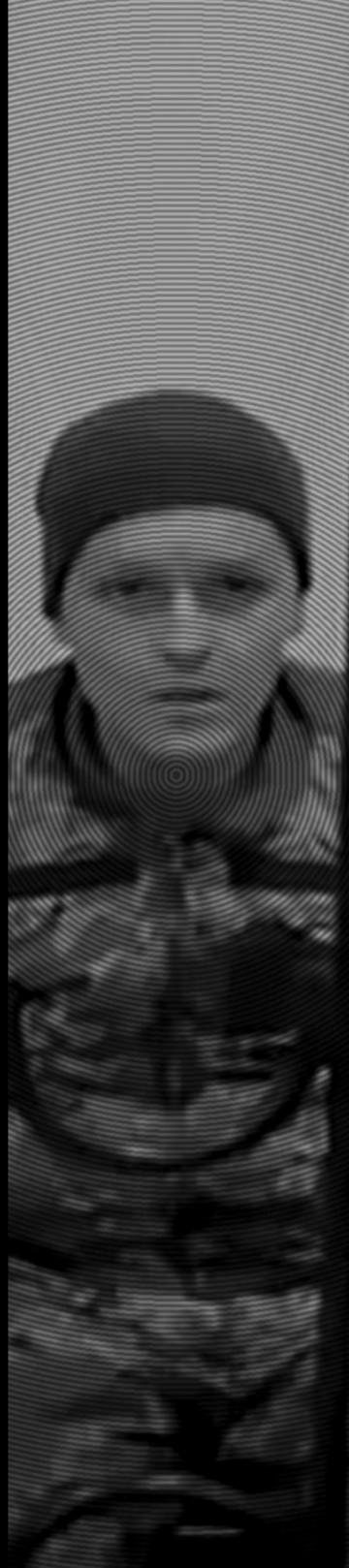
Військовополонені, які хворіють на тяжку хворобу, або стан здоров'я яких вимагає спеціального лікування, можуть бути засуджені до довічного ув'язнення, страти чи смерті у карцері. Поранені та хворі поверненню на батьківщину не підлягають.

СВІДЧЕННЯ Й ДОКАЗИ

«У мого чоловіка пухлина в голові. Вона доброякісна, але має обстежуватися кожні три-чотири місяці. Зараз він засуджений на пожиттєве. Скаржитесь на жахливі болі, він навіть спати не може нормально», — розповідає дружина полоненого.

Олексій Бура, борець «Азову».

Попри наявність пухлини в мозку, скарги на головні болі та безсоння, перебував у полоні близько двох років. Росіяни звинуватили Олексія у вбивстві цивільних та засудили до довічного ув'язнення. Завдяки суспільному розголосу полоненого вдалося обміняти. Він повернувся до України в жовтні 2024 року.

Стаття 120

**ЗАПОВІТИ, СВІДОЦТВА ПРО СМЕРТЬ,
ПОХОВАННЯ, КРЕМАЦІЯ**

У разі смерті військовополонених через тривале голодування й тортури, країна, що тримає в полоні, знімає з себе відповідальність, а правду — приховує.

СВІДЧЕННЯ Й ДОКАЗИ

«Коли ми приїхали в Київ на впізнання тіла, я була шокована, наскільки худе тіло привезли. Патологоанатом сказав, що в ньому не було й п'ятдесяти кілограмів. Саша був високого зросту — 180 см. До полону важив 110 кг. Те, що від нього залишилося, — лише кістки та шкіра. Голова була синя, ніс на бік, вказівні пальці без нігтів. Сліди катування по всьому тілу», — розповідає дружина загиблого військового.

«При ньому були російські документи. Причиною смерті там зазначена пневмонія».

«Його співкамерники розповіли, як над ними знущалися. Щодня били. Били дуже жорстоко, особливо мого чоловіка. За те, що він був високого зросту, статний, за те, що був із Західної України й не хотів розмовляти російською».

Олександр Грицюк,
боєць 110-ї бригади імені Марка Безручка.

Пробув у полоні півтора року, а згодом помер. Попри ознаки голодування та сліди катувань, причиною смерті росіяни вказали пневмонію.

Стаття 121

**ЗАПОВІТИ, СВДОЦТВА ПРО СМЕРТЬ,
ПОХОВАННЯ, КРЕМАЦІЯ**

Випадки смерті чи поранення полоненого, стосовно яких є підозра, що вони спричинені вартовим, держава, що тримає в полоні, також приховує. Заходів для переслідування винної особи чи осіб судовим порядком не вживає.

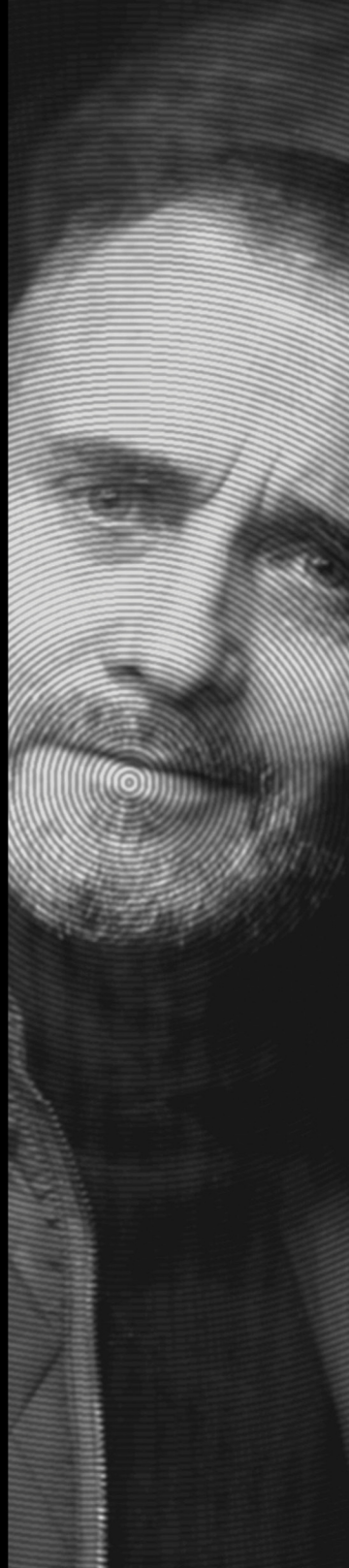
СВІДЧЕННЯ Й ДОКАЗИ

«Підтверджено факт чергового жорстокого вбивства українського військовополоненого. Це не просто цинічне порушення росіянами Женевської конвенції, це удар по людській честі й гідності, по міжнародному праву», — зазначає заступник командира 12-ї бригади спеціального призначення «Азов» НГУ Святослав Паламар.

Олександр Іщенко, водій «Азову».

Перебував у полоні 26 місяців. Отримав звинувачення в тероризмі та знаходився у слідчому ізоляторі Ростова-на-Дону, де й помер. Офіційно українську сторону про це не сповістили.

Коли рідні забрали тіло Олександра до України, судово-медичний експерт з'ясував, що причиною смерті стала «закрита тупа травма грудної клітки внаслідок контакту з тупим предметом». Окрім цього експерт виявив ознаки шоку та множинні переломи ребер.

Стаття 137

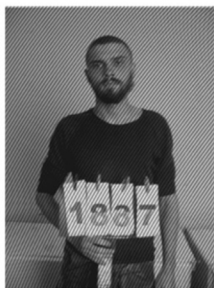
РАТИФІКАЦІЯ

**Ця Конвенція ратифікована «нейтральним»
ставленням світу до злочинів проти людяності.**

Міжнародний комітет Червоного Хреста має офіційно та публічно визнати, що Російська Федерація порушує норми Женевських конвенцій.

Генеральна асамблея ООН має прийняти резолюцію щодо засудження катувань та жорстокого поводження з українськими військовополоненими, цивільними особами, позбавленими особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та зобов'язати РФ до неухильного дотримання норм МГП.

Країни-учасниці, які ратифікували Женевські конвенції, мають змусити РФ виконати норми Женевської конвенції з питань поводження з військовополоненими щодо обов'язкової репатріації тяжкопоранених та тяжкохворих військовополонених, незалежно від їхнього звання та їхньої кількості.

**« Важко передати словами, що таке
один день у російському полоні.
Часу немає. Скоро вам нікого буде
обмінювати »**

*Полковник Денис «Редіс» Прокопенко,
командир 12-ї бригади спеціального призначення «Азов» Національної гвардії України,
Герой України*

Всі історії, згадані у проєкті, є реальними і загальнодоступними свідченнями колишніх військовополонених, їхніх близьких і товаришів по службі.

Перелік використаних джерел:

Над проєктом працювали Асоціація родин захисників «Азовсталі» та Banda Agency за підтримки Офісу Омбудсмана України, Міністерства закордонних справ України, Медійної ініціативи за права людини та Головного управління розвідки Міністерства оборони України.

banda

MI МЕДІЙНА ІНІЦІАТИВА
за права людини

